

Druhé medzinárodné stretnutie Grundtvig vo Wittenbergu, Nemecko

Ciele stretnutia

Stretnutie vo Wittenbergu bolo v poradí druhé medzinárodné zhromaždenie účastníkov projektu „Grundtvig – Učiace sa partnerstvá, projekt vzdelávanie pre trvalo udržateľný rozvoj pre vidiecke cirkevné zbory na Slovensku, Lotyšsku, Nemecku, Švédsku a Dánsku“. Po trištvrte roku sme tak mali všetci možnosť **zhodnotiť svoje úsilie** a dosiahnuté výsledky, **podeliť sa so skúsenosťami**, ktoré sme nazbierali pri uskutočňovaní projektu a načerpať **ďalšiu inšpiráciu**. Za cirkevný zbor v Moravskom Lieskovom sme s bratom Petrom Macom pripravili prezentáciu, ktorá informuje o naplnených i rozpracovaných plánoch z minulého stretnutia v Tollarpe a ukazuje aj prvé výsledky úsilia. Ide o úspešné spustenie série prednášok o ekológii a zdravom životnom štýle, zapájanie všetkých generácií zboru pri budovaní ekologickej „Zelenej farskej záhrady“ a publikačnej činnosti v miestnych periodikách. S podporou fondu Grundtvig bola vydaná aj malá prezentačná brožúra o cirkevnom zbore Moravské Lieskové, ktorá má verejnosti priblížiť život zboru a jeho ekologické aktivity. Táto brožúra bola v premiére distribuovaná práve na stretnutí vo Wittenbergu, aby upevnila povedomie účastníkov o prínose ECAV na Slovensku a zoznámila ich o práci zboru v Moravskom Lieskovom.

Priebeh stretnutia, štvrtok 5. septembra – pondelok 9. septembra 2013

Už krátko po príchode a ubytovaní prišlo na rad stručné predstavovanie minuloročnej práce. Napriek tomu, že nebol priestor sa podeliť so všetkým, čo sme dosiahli, podľa neskorších ohlasov Slovensko zaujalo najmä svojím nadšením pre vec a šírku aktivít. Zároveň sme sa dozvedeli i viac podrobností o zapojení našej práce do ekumenického hnutia, keďže v novembri 2013 bude „Grundtvig – Učiace sa partnerstvá“ predstavený na svetovom cirkevnom stretnutí WCC v Južnej Kórei. Okrem Nemecka a Švédska bude mať pri prezentácii projektu na tomto stretnutí zástupcu aj ECAV na Slovensku.

Nasledujúci deň sa začal prednáškou spojenou s diskusiou a praktickými ukázkami bežným potravin (mäsové výrobky, mliečne produkty, sója, med, ovocie...) s vysvetlením ich dopadu na ekológiu a klimatické zmeny. Po prestávke na túto tému nadviazala ďalší seminár o „**ekologickej stope**“. Zistili sme, čo sa skrýva za týmto pojmom, ako si ju môžeme priblížiť sami vypočítať a čo všetko ju ovplyvňuje. Prednášajúci z Evanjelickej akadémie vo Wittenbergu pripravili množstvo zaujímavého materiálu, ktorý ukázal komplexnosť tejto témy s často protichodnými nárokmi, keď sa musí riešenie vyberať podľa žiadaného cieľa (napríklad podpora lokálnej produkcie ovocia v protiklade k dostupnosti lacného dovozu, rozširovanie poľnohospodársky obrábanej plochy na úkor lesov...).

Aj sobota bola venovaná vzdelávaniu. Účastníci sa rozdelili na skupiny podľa vypísaných tém seminárov, ktoré absolvovali na rôznych miestach Wittenbergu. Zúčastnil som sa na prednáškach **o úspore energií v budovách** (ukážky v budove starej evanjelickej fary zo 16. storočia, ktorá bojuje na jednej strane s úsporami energie a na druhej s pamiatkovým úradom), ako vybrať vhodný **vykurovací systém pre cirkevné budovy** (seminár bol pripravený sestrou Svetlanou Bartoňovou a Andresom Nylanderom, osvetlil zásady, ktoré má vykurovací systém v kostole spĺňať a mali byť vždy premyslené pred jeho výberom), a nakoniec predstavenie vlastností **LED svietidiel** (porovnanie úspor, výkonu a zdravotných rizík úsporných a LED zdrojov svetla). Semináre boli zaujímavé, ale najprínosnejšie pre mňa bolo predstavenie vykurovacích systémov, kde som sa dozvedel o vplyve teploty na šetrenie energie a aj vybavenia interiéru (citlivosť sochárskej výzdoby na výkyvy tepla a vlhkosti). O úspore energie v budovách máme na Slovensku obdobné znalosti (zatepl'ovanie, izolácie, rekonštrukcie), bolo to teda pre nás ilustrovanie stavu, ktorý poznáme a prípadne sme už aj riešili. LED osvetleniu som sa v ostatnom čase venoval (a myslím, že aj na Slovensku je táto téma dobre prezentovaná), takže pre mňa sa stal seminár zhrnutím týchto poznatkov. Novou informáciou bolo upozornenie na zdravotnú škodlivosť úsporných žiaroviek, o ktorej sa všeobecne málo vie.

Voľný čas sme s bratom Petrom Macom využili na návštevu „Lutherovej záhrady“, ktorá sa buduje k oslave 500. výročia reformácie, kde sa plánuje výsadba 500 stromov venovaných cirkvami z celého sveta. Našli sme aj strom s číslom 150, ktorý tu za ECAV na Slovensku zasadil brat generálny biskup Miloš Klátik.

zborový farár Mgr. Peter Maca

Farský úrad 916 42 Moravské Lieskové č. 22, telefón: 0918 828 145, e-mail: peter.maca@centrum.cz
IČO-34017135, DIČ 2021072317, číslo účtu - SLSP 0041693480/0900

V nedeľu pre nás nemecká strana pripravila služby Božie v mestečku Coswig spojené s prehliadkou zaujímavého kostola svätého Nikolaja s originálnymi malieb Lucasa Cranacha mladšieho.

Po službách Božích sme sa presunuli do biosférickej rezervácie „**Stredná Labe**“. Exkurzia bola rozdelená do dvoch častí. Začala sa pešou túrou s prehliadkou prirodzeného biotopu bobra a jeho stavieb a bola zakončená v návštevníckom centre prednáškou o rezervácii, jej využití pre zachovanie prirodzeného životného prostredia Labe a pre udržanie populácie bobrov. Po nej prišiel čas na záverečné zhodnotenie stretnutia a plány do ďalšej časti projektu Grundtvig. Každá zo zúčastnených delegácií po porade a diskusii v národných skupinách odprezentovala svoje očakávania do budúceho roka. Zišlo sa mnoho nápadov a podnetov od konceptuálnych (Nemecko) až po konkrétne zamerané (Slovensko, Lotyšsko). Nezabudli sme ani prítomných účastníkom pozvať na ďalšie spoločné, už záverečné stretnutie, ktoré sa uskutoční budúci rok v máji na Slovensku. Reakcie na to boli veľmi povzbudivé, účasť bude podľa očakávania hojná.

Zhodnotenie stretnutia

Stretnutie v Nemecku naplnilo moje očakávanie. Významnou mierou k tomu prispelo okrem programu stretnutia aj zloženie a nadšenie slovenskej delegácie pod vedením koordinátorky sestry Svetlany Bartoňovej, kedy noví participienti z cirkevných zborov Horná Mičiná, Dolná Strehová, Poniky a Švábovce sa podnetne zaradili medzi účastníkov stretnutia v Tollarpe zo zborov Ostrá Lúka, Zvolenská Slatina, Dolné Saliby, Merník a Moravské Lieskové. Na zhodnotenie najdôležitejších výsledkov našich spoločných diskusií, ktoré budú ovplyvňovať konanie zborov v nasledujúcom období, by som uviedol **nasledujúce postrehy**:

1. Oproti stretnutiu vo Švédsku v minulom roku sme do Wittenbergu prichádzali s jasnou predstavou, čo môžeme očakávať od projektu Grundtvig. Tým sa stalo stretnutie uvoľnenejšie (aj vďaka vzájomnému poznaniu účastníkov). Ale na druhej strane to potom prináša väčšie nároky na prácu v cirkevných zboroch, **aby dlhodobý projekt nezovšednel**, nestratil svoje zameranie a potrebné nadšenie, prípadne sa „nezaspalo na vavrínoch“. To máme spoločne so zborní vo Švédsku a Dánsku. Mnohé sa nám už podarilo splniť, ale ešte viac máme naplánované už z minulého roka, čo sa ešte v úplnosti nerealizovalo (plány certifikácie zborov, využitie projektu pre propagáciu ECAV na Slovensku, ekumenickú spoluprácu až po rozpracované návrhy v jednotlivých zboroch, napríklad vzdelávacie centrum v Moravskom Lieskovom...). Bola by škoda, ak by to z dôvodu malého záujmu veriacich (únava z dlhodobého cieľa bez viditeľných výsledkov) nepodarilo dokončiť.
2. Na druhej strane je povzbudivé, že stretnutie prišlo aj s **novými myšlienkami**, ktoré nás tak zaujali a oslovili, že boli zahrnuté do plánov na ďalšie obdobie v budúcom roku. Príkladom, ktorý je aktuálny aj na Slovensku, je vysporiadanie cirkevných cintorínov a ich premena na eko-cintoríny (o čom bol jeden zo seminárov v sobotu 7. septembra), kde sa môže uplatniť vzdelávanie veriacich i ekumenická spolupráca s katolíckou cirkvou. Z inej strany bola myšlienka nemeckých účastníkov, ktorá naznačovala dlhodobé rozvinutie projektu ako základu pre zmenu myslenia, ktorá následne určí naše každodenné konanie.
3. Stretnutie, podľa ohlasov prítomných, opäť prispelo k upevneniu **dobrého mena Slovenska**. Potvrdením toho sa stala aj účasť zástupcu ECAV (Mgr. art. Ján Maca) na svetovom ekumenickom stretnutí WCC v Pusane v Južnej Kórei, ktorá bola umožnená nemeckým partnerom v projekte na čele s koordinátorom projektu Jensom Lattkem. Spoločne (Nemecko, Švédsko, Slovensko) budeme pred medzinárodným zhromaždením prezentovať túto vzájomnú spoluprácu európskych cirkví a verím, že sa podarí dobre odprezentovať aj samotnú ECAV na Slovensku.
4. S bodom vyššie súvisí aj príprava **stretnutia na Slovensku**, ktorá oficiálne uzavrie tento projekt na budúci rok a dúfajme, že možno otvorí aj jeho pokračovanie do budúcnosti. Očakávania zahraničných partnerov sú veľké, prezentáciami aktivít v našich cirkevných zboroch sme ich pozitívne naladili na návštevu Slovenska.
5. To najdôležitejšie nakoniec – stretnutie vo Wittenbergu (tak ako aj v Tollarpe) bolo miestom podnetnej výmeny názorov a skúseností. Potvrdilo, že ekológia má svoje miesto v živote nielen kresťana, ale človeka vôbec. Naplnilo nás nadšením do ďalšej práce a upevnilo partnerstvá, ktoré, ako nám ukázal **príklad vzájomnej spolupráce** zborov v Nemecku a Švédsku, môžu prerásť vymedzenie projektu Grundtvig a stať sa miestom stretnutia ľudí dobrej vôle. Na základe viacerých nádejných rozhovorov verím, že niečo také sa podarí aj na Slovensku nielen so zahraničím, ale aj medzi zborní ECAV. Pretože takéto stretnutia ukazujú, že napriek rozdielom v reči a zvykoch sme všetci bratia a sestry v Kristovi.

Ján Maca, CZ ECAV Moravské Lieskové

zborový farár Mgr. Peter Maca

Farský úrad 916 42 Moravské Lieskové č. 22, telefón: 0918 828 145, e-mail: peter.maca@centrum.cz
IČO-34017135, DIČ 2021072317, číslo účtu - SLSP 0041693480/0900